

KATUEN KOLONIAK KUDEATZEKO PROGRAMA

I. KAPITULUA. SARRERA ETA EZARRI BEHARREKO LEGERIA.

1.1. SARRERA

Protokolo honen helburu nagusia da HEI (harrapaketa, esterilizazioa, markatzea eta itzultzea) katu-koloniak baimentzeko eta kudeatzeko bete behar diren irizpideak eta baldintzak ezartzea, katuen bizi-kalitatea hobetzeko, gainpopulazio-arazoak gutxitzeko eta onurak sortzeko, Arratzua-Ubarrundiako udalerriko errealitatean behar bezala integratu eta gizarteratzen eta elkarrekin bizitzen laguntzeko. Katuak hazkunde-ahalmen handia du askatasun-egoeran, hainbat faktoreren arabera, hala nola elikagai-iturrien eskuragarritasuna, babes-aukerak eta beste espezie batzuekin lehiatzeko aukera.

Urtaroko animalia poliedrikoak diren arren (hau da, urteko garai jakin batean edo batzuetan emeek elkarren segidako araldiak gertatzen den tarte izaten dute), urteko ia hilabete guztietan antzeman daitezke ernaldutako emeak, nahiz eta jaiotzen maiztasuna asko baldintzatzen duten ingurumen-baldintza optimoak egoteak edo ez egoteak.

Ikerketen artean zenbakiak desberdinak diren arren, katuek normalean 6-10 hilabete dituztenean izaten dute lehen araldia, baina beste faktore batzuek ere eragiten dute, hala nola pisuak, arrazak eta argi-orduek. Une horretatik aurrera, emea ugalkorra da, baina ugalketa-etapa onena 1,5 urtetik 7 urtera bitartekoa da. Arrak ere antzera iristen dira pubertarora. Katuen haurdunaldiak, batez beste, 65 egun irauten du.

Kaleko katuen populazioek hainbat jatorri izan ditzakete, hala nola jabeek abandonatutako identifikatu gabeko animaliak, baliabide berri bila lekualdatzen diren beste kolonia batzuetatik datozen aleak, galdu egin diren etxe-katuak, eta jabedun katuek etxetik kanpora izandako kumaldietatik

sortutakoak. Behin kolonia sortu ondoren, bere barruko jaiotza-tasa da mantentzen eta hazten dituen.

Arratzua-Ubarrundian proposatzen den estrategia Harrapaketa-Esterilizazioa eta Itzultzea (HEI) izeneko da. Populazioa kontrolatzeko metodo bat da, eta populazioen tamaina eta hazkunde-tasa txikitzea du helburu, ugalketa-gaitasunean eraginez. 2023an hasi zen. Estrategia hori alternatiba eraginkorra da, jada debekatuta dauden jazarpen- eta ezabatze-jarduerak baztertzen dituen, edo jaberik gabeko animalia asko kontrolik gabe haztea, kopurua handituz eta baldintza okerragoetan, saihesten duena.

HEI metodoa populazio bat osatzen duten katuak harrapatzean, esterilizatzean eta jatorrizko ingurunera itzultzean oinarritzen da, ale berrien jarraipen eta kontrol zorrotzarekin batera. HEI metodoa erabiltzen duten animaliak belarrietako batean ebakia eginez markatu beharko dira, antzuak direla adierazteko, errazago identifikatu daitezen.

Metodo honen oinarria esterilizazioa da, baina ezin da oinarri bakarra izan.

Arrakasta izateko, neurri hauekin osatu behar da:

- **Kaleetatik ateratzea, adopzioaren bidez**
- **Inmigrazioaren kontrola.** Kaut berrien etorrera mugatzea; bestela, egindako ekintza eta esfortzu guztien arrakasta kolokan jarriko da.
- Beste elementu batzuk kontrolatzeko neurri osagarriak hartzea.

Modu egokian egiten bada, eta adierazitako gainerako jarduerak gauzatzen badira, **animalien populazioa egonkortu egingo da, edo pixkanaka behera egingo du, tamaina jasangarria lortu arte.** Gainera, karraskarien kontrol naturala egiten jarraituko dute, landa-eremuetan abantaila bereziki baliotsua dena.

Neurri horren eraginkortasuna esterilizatutako animalien ehunekoaren arabera izango da, eta, **arrakasta lortzeko, % 75 baino handiagoa izan beharko du,** nahiz eta aditu batzuek ehuneko hori % 70etik % 85era igo edo murrizten duten. Immigrazioaren kontrolak ehuneko hori lortzea eta

mantentzea erraztuko du, egindako lana gal ez dadin.

Animalia horien esterilizazioaren bidez, ugalketa saihesteaz gain, beste onura erantsi batzuk lortzen dira, hala nola:

- **Katuen koloniaren barruan estres-maila gutxitzea.** Animalien arteko gatazkak gutxitzen dira eta, horrela, hozkada bidezko gaixotasun larrien transmisioa gutxitzen da, katu-immunoeskasiaren birusa (FIV), edo sortzen diren zauriekin lotutako erikortasuna.
- **Katu arren gernu-markaketa gutxitzea.** Usainak auzokideei dakartzkien eragozpenak gutxitzen ditu.
- **Emeengan araldi-egoerak dakartzan eraginak gutxitzea:** miau-hotsak eta bestelako bokalizazioak, zaratatsuak eta haserrarazleak izan baitaitezke inguruko bizilagunentzat.
- **Katuak ugalketa-aparatuko gaixotasun batzuk izateko probabilitatea murriztea,** hala nola umetokiko infekzioa (piometra) emeetan eta barrabletako minbizia arretan, besteak beste.
- **Katuen joera alderraia murriztea,** istripu-arrisku txikiagoa izateko arriskuan jarriz, ez baitituzte lekuz aldatzera bultzatzen, errepideak eta haientzat arriskutsuak diren lekuak gurutzatuz.

HEI programa batek **exekutatu ahal izateko beharrezkoak diren boluntarioak mobilizatzeko ahalmena du.** Pertsonak baldin badakite katuak jatorrizko lekura itzuli eta zainduko dituztela, beren denbora eta ahalegina eskainiko dute horretarako. Ematen diren emaitza onen eta animaliak babesteko legearen ondorioz, gero eta kolektibo, elkarte eta tokiko administrazio gehiagok hartzen dute sistema hori alternatiba gisa.

Programa horrekin batera, katuak sozializatzeko eta adoptatzeko beste programa bat egon behar da une horretan dauden katakume, katu gazte eta heldu lagunkoientzat, koloniatik erretiratu eta adopzioan emango direnak. Animaliak Babesteko Elkarte laguntzaileek dagoeneko badute bat martxan elkarte horien barruan.

Katakumeeek denbora-tarte labur bat dute espeziea ezagutzen ikasteko eta etorkizunean elkarrekin bizi diren gizabanakoekiko gizarte-interakzioko jarraibide nagusiak moldatzeko. Sozializazio-aldia deitzen zaio, eta katuen kasuan beste espezie batzuetan baino askoz laburragoa da, gutxi gorabehera 2 eta 8 aste bitartekoa baita. Kalean jaiotako katakumeen kasuan, oso zaila denez haiekin goiz elkarreragitea, animalia bakoitza baloratu beharko da, adopzioan entregatzeko egokiak diren aztertu aurretik.

HEI programak kaleko katuen kolonien kontrol humanitariorako teknika eraginkorra dira, eta hainbat urtetan egiten ari dira munduko hainbat herrialdetan. **Eraitza onek gero eta gehiago motibatzen dituzte pertsonen kolektiboak, elkarteak eta tokiko administrazioak sistema hori alternatiba eraginkor eta anker bakar gisa hartzera**, felinoen jazarpen eta sarraski kolektiboko praktika gaitzesgarri eta krudelak baztertuz.

1.2. APLIKATU BEHARREKO LEGERIA

Ekainaren 30eko 9/2022 Legeak, Euskal Autonomia Erkidegoko etxeko animaliak babestekoak, V. kapituluan, KATUEN koloniak eta animalien beste hiri-populazio batzuk kudeatzearen gaia jorratzen du. Zehazki, "28. artikulua. Hiriko katu-koloniak ", honako hau ezartzen du:

1. Udalak arduratuko dira katu-kolonia urbanoak kudeatzeaz; kudeaketa hori egiteko, animaliak harrapatu, esterilizatu, markatu eta itzultzeko metodoa aplikatuko da. Itzulitako katuek identifikazio-marka bat eramango dute, antzuak direla adierazteko.
2. Udalek, ahal dela, metodo hau aplikatzen zaien animalia guztiak zaintzeaz, markatzeaz eta erroldatzeaz arduratzen diren pertsona eta elkarteekiko lankidetzara sustatuko dute. Ezin izango dira inola ere kolonian erroldatu identifikazio indibiduala duten eta AIEOn

erregistratuta dauden animaliak. Animalia horiek abandonatutzat joko dira, titularrari dagokion zehapena baztertu gabe.

3. Katu-kolonia kudeatzen duen erakunde edo elkarteak lankidetzahitzarmen bat sinatuko du dagokion udalarekin, eta bertan sinatutakotik erator daitekeen erantzukizuna bere gain hartuko du.

4. Beharrezko administrazio-baimena izan ezik, debekatuta dago herritarrek katuen kolonietako aleak elikatzea. Udalek behar bezala seinaleztatuko dituzte kontrolatutako eta babestutako katu-koloniak. Halaber, katuen koloniak elikatzeaz arduratzen diren pertsoneri dagokien egiaztatzea emango zaie.

5. Katu lagunkoiak eta haien kumeak adoptatzea sustatuko da, betiere animalien elkarteek edo babesleek gainbegiratuta eta adopzio-kontratuarekin, behar bezala identifikatuta, mikrotxiparen bidez edo kasu bakoitzean dagokionaren bidez, eta REGIAN inskribatuta. Sozializazio bideraezina delako adoptatu ezin direnek bakarrik jarraitu beharko dute kolonian.

II. KAPITULUA. DEFINIZIOAK.

Proiektua behar bezala gauzatzeko, argi eduki behar dira proiektuaren funtsezko alderdi batzuen definizioak.

Hitzartutako elkarteak: Lankidetzahitzarmena sinatzen duen elkarteak da, kasu honetan Betilagun Animaliak Babesteko Elkarteak.

Proiektuaren kudeaketa-batzordeak: Batzorde horrek egingo du proiektuaren egunez eguneko kudeaketa. Betilagun Animaliak Babesteko Elkarteko kideek osatzen dute.

Albaitari-klinika laguntzaileak: Proiektuan laguntzen duten albaitari-klinikak.

Boluntarioa: Hitzartutako elkartearekin boluntarioria-akordio bat sinatuta duen pertsona. Baimen ofizialik ez izan arren, baimena dute katuei jaten emateko, kontrolpeko kolonietan. Pertsona horiek alde aurretik ikastaro bat egiten dute.

Elikatzailea: Bide publikoan edo eremu pribatuetan kale-katuei jaten ematen dien pertsona, baldin eta boluntarioria-akordiorik sinatuta ez badu hitzartutako elkartearekin, ez eta lagundu dezaketen gainerako elkarrekin ere. Pertsona hori ezaguna edo ezezaguna izan daiteke.

Udalaren baimena duen boluntarioa: Udalaren prestakuntza ofizialeko ikastaro bat jaso duten eta, horren ondoren, udalaren baimen nominal bat jaso dutenak bakarrik. Horren bidez, baimena daukate kontrolatutako kolonietako katuei janaria emateko eta kaiola tranpak jartzeko, harrapatzeko, esterilizatzeko eta itzultzeko.

Kaleko edo hiriko katuak: Basa-egoera jakin batera itzultzen diren edo itzuli diren katuak dira, eta, jakina, jaberik gabeak.

Katu abandonatuak edo galduak: Jabea izateari uzten dioten katuak dira, edo abandonatuak izan direlako edo galdu direlako. Hasieran sozializatuta daude, baina denboraren poderioz basati bihurtzen joaten dira eta kale-katuen kategoriara pasatzen dira. Kasu horietan, animaliak ez dira babestu behar, eta, horretarako, katu jasotzeko eta etxe bat (animaliak zeukana edo, bestela, berria) bilatzeko sistema eraginkor bat sortu behar da.

Katu alderraiak: Etxe edo leku itxi batean itxita ez daudenak dira, eta, beraz, libre ibiltzeko aukera dute. Animalia horiek jabeak dituzte, eta haiei zaintzaren gaineko erantzukizunak eskatu behar zaizkie, hirugarrenei eragozpenen edo kateren bat eraginez gero.

Katuen kolonia: Etxe-katuen taldea (1 baino gehiago) jabe ezagunik gabe, modu egonkorrean leku gutxi gorabehera mugatu batean

mantentzen direnak. Izan daiteke:

Katu kontrolatuen kolonia: Boluntario bat edo gehiago ditu, udalaren baimenarekin edo gabe.

Kontrolatu gabeko katuen kolonia: Ez dute beraiez arduratzen den boluntariorik, izan karnetarekin edo gabe. Gehienetan, elikatzaileek zaintzen dituzte kolonia horiek.

III. KAPITULUA. HEI METODOAREN BIDEZ KUDEATUTAKO KATU-KOLONIA BAT UDALAK ERREGISTRATZEKO/BAIMENTZEKO ESKAERAREN BALDINTZA OROKORRAK.

1. Katu-kolonia baten baimenean/erregistroan interesa duten herritarrek erantzukizunpeko adierazpen baten bidez aurkeztu beharko dute katu-kolonia baimentzeko/alta emateko eskaera. Eskabidean honako hauek jasoko dira: eskatzailearen eta proposatutako laguntzaileen izenak, helbidea, telefonoa eta helbide elektronikoa, koloniaren kokapena eta animalia-kopuruaren deskribapena (I. eranskina).

2. Udalak, egindako eskaera aztertu ondoren, bisita bat egingo du lekura, eta txosten tekniko bat egingo du kolonia hori baimendu den ala ez jakiteko, honako irizpide hauek kontuan hartuta: osasun publikoa, ingurumen-osasuna, lekuaren ezaugarriak, segurtasuna, etab. Kolonia baimenduta badago, animaliak erregistratu egingo dira.

3. Kolonia baimendu ondoren, eskatzaileek eta laguntzaileek izango dute kudeatzeko ardura, udalarekin batera.

Oro har, koloniak honako gune hauetakoren batean egon ahal izango dira:

- Bide eta espazio publikoak
- Parkeak eta lorategiak
- Udalen edo kontzejuen jabetzako lursailak eta orubeak.

- Jabetza publikoko edo pribatuko edozein leku. Espazioa pribatua bada, kolonia horretan egin beharrekoa egiteko lursailaren jabearen berariazko baimena nahitaezkoa izango da, eta ezingo da, baimenik gabe, inolako jarduerarik egin bertan.

Ondorengoetatik gertu dauden kolonien kasuan:

- Ikastetxeren bat badute 100 m baino gutxiagora.
- Osasun zentroetan edo adinekoen zentroetan, edo beraietatik 100m baino gutxiagora.
- Kirol-instalazio edo zentroetan, edo beraietatik 100 m baino gutxiagora.
- Umeentzako parkeetan.
- Zakurrentzat egokitutako eremuetan.
- Jatetxeen, tabernen eta/edo kafetegien terrazetan.
- Ibilgailuen zirkulaziorako bide lasterretatik edo ibilgailuen zirkulazio handiko bideetatik gertu.

Baimen-eskaera bakoitza banaka baloratuko da, irizpide hauen arabera: animaliak babestea, osasun publikoa, ingurunearen ezaugarriak, ingurumena, kokapena, etab.

Eskaera aztertzeko izapidean, behin betiko baimenaren txostena egiteko beharrezkoa den edozein informazio osagarri eskatu ahal izango da.

Koloniaren kokapena auzotarren arteko gatazka eta/edo desadostasunen arrazoi den kasuetan, udalak laguntza eman ahal izango du HEI kolonien kudeaketa kontrolatuak eragindako bizilagunen artean dituen onurei buruzko informazioa eta prestakuntza emanez, eta, beharrezkoa izanez gero, aldean arteko bitartekaritza eginez, betiere osasun publikoko,

ingurumenaren babeseko eta segurtasuneko baldintzek ahalbidetzen badute.

Era berean, animaliak babesten dituzten elkarteek bitartekari gisa jardun ahal izango dute kolonien kudeaketan gatazkak sortzen diren kasuetan.

ESKAERAK AURKEZTEKO PROZEDURA

Bi bidetatik egin ahal izango dira eskaerak:

- 1) Katu-kolonia bat erregistratzeko eskaeraren bidez, dagokion erantzukizunpeko adierazpenaren bidez, HEI metodoaren bidez kontrolatzeko (I. eranskina).
- 2) Herritarrek edo edozein erakundek egindako kexen edo oharren ondorioz, leku jakin batean kudeatu gabeko hiri-katuak daudelako.

Bi kasuetan, ebaluazio bat egingo da, animaliak dauden eremua eta ingurunea, dauden ale-kopurua, kokapenaren egoeraren eta eraginaren balorazioa eta balizko laguntzaileak identifikatuz, baimen-prozedura berehala eta arrakastaz abian jartzeko. Horretarako, inplikaturako arlo bakoitzaren txosten teknikoak egingo dira, eta udalari bidaliko zaizkio, behin betiko erabakia har dezan.

KATU-KOLONIEN MANTENTZE-LANAK, KONTROLA ETA KUDEAKETA.

Animaliak babesteko elkarteek edo baimendutako laguntzaileek egin ahal izango dute katu-kolonia mantentzeko, kontrolatzeko eta kudeatzeko lana.

(I) Kudeaketa hitzartzen den animaliak babesteko elkarteari agindutako zereginak:

- Harrapaketa, albaitariaren azterketa eta baimendutako kolonien esterilizazioa. Nolanahi ere, kolonia baimendu bateko animaliak esterilizatu egin behar dira nahitaez, eta elkarte laguntzaileak ordaindu egin behar die egoki iritzitako albaitaritzaklinikei. Horretarako, ziurtagiri bat eman behar zaie, eta interbentzioaren ondorengo

zainketez arduratu behar dute.

- Mantentze-lanak eta zainketak esterilizatu ondoren.
- Antzututako animalien belarria identifikatzea/markatzea.
- Koloniako katu esterilizatu bakoitzaren fitxa, argazkiarekin.
- Aleak/animaliak kolonia dagoen lekura askatzea edo itzultzea, aurreko lanak egin badira.
- Kolonia kontrolatzeko aldizkako bisita eta udalari txostena igortzea.
- Udalari jakinaraztea koloniako edozein gorabehera edo arazo.
- Jarduera guztien urteko txostenak egitea eta aurkeztea.

(II) Baimendutako laguntzaileei agindutako zereginak:

Koloniaren kudeaketaren arduradun titularrek katuen kolonia baimentzeko/erregistratzeko eskaera bete beharko dute, arduradunen eta laguntzaileen izen-abizenak eta NANA jasoko dituen erantzukizunpeko adierazpen bat aurkeztuz.

Eginkizun hauek izango ditu:

- Kolonien kontrola kudeatzeko prestakuntza egiaztatzea, HEI metodoaren bidez eta animaliak babestuz, arlo horretan kualifikazioa eta esperientzia duen pertsona/erakunde batek emana.
- Etxolak, pentsu-toberak eta beste altzari egoki batzuk ematea, beharrezkoa izanez gero, animalien ongizaterako, bai eta koloniako banakoak babesteko neurriak ere.

Etxolak, pentsu-toberak eta beharrezko beste altzari batzuk normalizatuta eta identifikatuta egongo dira inskripzio, itsasgarri edo serigrafia bidez.

Janlekuak eta etxolak ezarritako lekuan kokatuko dira beti, tokirik egokiena

delako.

- Esterilizazioa eta markatzea.
- Barne- eta kanpo-parasitoak kentzea, harrapaketa eta esterilizazioan, udalak helarazitako jarraibide idatzietara egokituta.
- Kolonia mantentzea eta garbitzea. Kolonia behar bezala mantentzeak honako hau dakar:

- Elikagai egokiaren hornidura kontrolatua.

- Janlekuak eta isurbideak aldian-aldian higienizatzea. Itxura eta material onargarriak izan beharko dituzte, eta ikusteko errazak ez diren eremuetan ezkutatuko dira, proiektua ondo onar dadin.

Ez da inoiz elikagairik utziko lurrean, eta hondakinak egunero garbituko dira, osasungaitasun-egoerak saihesteko.

Katuek gorozkiak uzten dituzten dituzten eremuak garbitzea, eremuaren osasungarritasun- eta higiene-baldintza egokiak ziurtatuz.

- Immigrazioaren kontrola: ale berrien etorrera detektatzea, osasun-kontrolerako eta esterilizatorako.
- Koloniako katuen erroldaren erregistroa eguneratzea hiru hilean behin.
- Laguntzaile arduradunak koloniaren egoerari buruzko aldizkako txostena egitea. Txosten horretan, gutxienez, honako datu hauek jasoko dira: kide kopuruaren erregistroko datuak, katuak dauden diren eremuaren osasungarritasun-baldintzak, animaliak zein egoeratan dauden, eta, hala badagokio, albaitaritzako tratamenduak.

- Udalari jakinaraztea kolonian izan daitezkeen gorabeherak edo arazoak.
- Koloniako katuen erroldako datuak eguneratzea.
- Udalari/erakunde laguntzaileari esterilizazioa eta indarrean dagoen araudian ezarritako nahitaezko beste tratamendu batzuk eskatzea.

(III) Udalaren eginkizunak/zereginak:

- Koloniak baimentzeko eskaerak jasotzea. Katu-kolonien eskaerak baimentzea edo ukatzea, justifikatuta, bi kasuetan 30 eguneko epean.
- Egokitasunari/egokitasun ezari buruzko txosten teknikoa egitea, koloniaren arrazoi justifikatuengatik.
- Laguntzaileei baimena ematea eta baimendun gisa identifikatzea. Baimendutako laguntzaileek konpromiso-agiri bat sinatu beharko dute udaletxean.
- Udalak baimena jasotzeko aukera ematen duen katu-kolonia baten berri duenean, elkarte babesleei edo hala erregistratuta dauden pertsona laguntzaileei jakinaraziko die, haren baimen-eskaera aurkeztu nahi badute ere.

Protokolo honen bidez, udalerriko katu-koloniak arrakastaz kudeatzea lortu nahi da, animalien eta herritarren interesak zainduz. Udalaren, erakunde laguntzaileen, animaliak babesteko elkarten eta udalekuen kudeaketan baimendutako laguntzaileen arteko lankidetzari balioa emango zaio, eta udalerriko bizilagunei informazioa emango zaie egiten ari diren jarduketei buruz eta katu-kolonietako katuen eta herritarren arteko bizikidetzaren hobetzeko lortu nahi diren helburuei buruz, horiek eragindako eragozpenak edo arazoak minimizatuz eta bien ongizaterako beharrezkoak diren neurriak hartuz.